

Bijlage 1: Competentie-set voor het werken in regionale voedselsystemen

1. Denken in gehele en delen (systeemgerichtheid)
In mijn dagelijks denken gebruik ik een systeembenadering. Bij een regionaal voedselvraagstuk benoem ik eerst het systeem en onderzoek ik de patronen, verbanden en relaties tussen elementen waaruit het systeem bestaat.
<i>Onderdelen van 1:</i>
a. Ik ken de basisprincipes van agro-ecologie.
b. Ik kan de belangrijkste spelers/actoren van het regionale voedselnetwerk benoemen.
c. 1. Ik kan de belangrijkste elementen van een voedselinitiatief met een negatieve en positieve invloed op mens, milieu en economie benoemen.
c. 2. Ik ben in staat om verbeteringen voor te stellen welke de negatieve invloed op het milieu of de samenleving verminderen.
d. Ik kan de gehele levenscyclus van een product evalueren en beoordelen: van ontstaan, productie, transport tot gebruik en afdanking van het product.
e. 1. Ik kan sterktes en zwaktes op mens, milieu en economie van productieketens benoemen.
e. 2. Ik ben in staat om verbeteringen voor te stellen welke de negatieve invloed op het milieu of de samenleving verminderen.
f. Ik ben in staat om maatschappelijke, milieu- en sociale overwegingen te verenigen in de toekomstplannen van een voedselinitiatief.
g. Ik houd rekening met duurzaamheidscriteria bij het inkopen van producten en diensten.

2. Samenwerken met andere sectoren
Ik realiseer me dat regionale voedselvraagstukken per definitie vraagstukken zijn die meerdere sectoren omvatten (bijvoorbeeld agrosector, ICT, techniek, health, economie, communicatie, marketing). Je hebt verschillende sectoren nodig om de problemen op te lossen of om de impact van een probleem te minimaliseren. Ik kan de problemen, zoals gezondheidsproblemen, het tekort aan energie, afvalmanagement, arbeidscondities of het terugdringen van de footprint niet in mijn eentje oplossen.
<i>Onderdelen van 2:</i>
a. Ik ben in staat om economische, sociale en ecologische belangen bij elkaar te brengen.
b. Bij het werken aan regionale voedselvraagstukken benut ik de ervaringen, activiteiten en waarden van alle relevante betrokkenen, ook uit andere sectoren.
c. Ik ben in staat om belanghebbenden en experts uit verschillende sectoren actief te betrekken bij het werken aan regionale voedselvraagstukken.
d. Ik kan uitleggen waarom het belangrijk is om lokale belanghebbenden bij een voedselinitiatief te betrekken.
e. Ik deel mijn kennis met alle belanghebbenden.

3. Toekomstgerichtheid
Ik realiseer me dat het omgaan met regionale voedselvraagstukken in mijn toekomstige baan of onderneming betekent dat ik met onzekerheid kan omgaan, ik toekomstprognoses kan maken, me bewust ben van andermans verwachtingen en plannen kan maken en bijstellen indien nodig.
<i>Onderdelen van 3:</i>
a. Ik kan mijn werk uitvoeren ook al is nog niet alles duidelijk en zijn er open einden.
b. Ik kan verschillende richtingen of scenario's (met daarin de risico's en kansen) voor toekomstige ontwikkelingen voor duurzaamheid schetsen en afwegen
c. Ik kan risico's en kansen van toekomstige ontwikkelingen voor duurzaamheid benoemen
d. Bij het analyseren en evalueren van nieuwe activiteiten binnen het voedselinitiatief houd ik bij mijn afwegingen rekening met de effecten op de korte en de lange termijn: ik maak een duurzame afweging voor nu en voor later
e. Bij het analyseren en evalueren van nieuwe activiteiten maak ik een duurzame afweging voor de directe omgeving en de regio (ook wereldwijd)
f. Ik kan creatieve oplossingen bedenken voor vraagstukken. Daarbij durf ik nieuwe wegen in te slaan.

4. Omgaan met (eigen) normen en waarden
Ik begrijp dat regionale voedselvraagstukken zijn omgeven met onduidelijkheid. Ik weet wel wat betrouwbare bronnen zijn en hoe ik feiten en onderzoeksresultaten moet gebruiken in mijn eigen situatie en vraagstukken. De beslissingen die ik neem of de initiatieven die ik onderneem zijn gebaseerd op deze inzichten.
<i>Onderdelen van 4:</i>
a. Ik weet de bronnen te selecteren die mij betrouwbare informatie verschaffen over wat duurzaam is en wat niet.
b. Ik kan de meest recente duurzaamheidsfeiten en -cijfers vinden.
c. Ik ben bereid het initiatief te nemen om mijn eigen leven te verbeteren op basis van duurzaamheidsprincipes, -doelen, -normen en waarden.
d. Ik weet in mijn studiedomein wat 'goede voorbeelden' zijn op het gebied van duurzaamheid.
e. Ik ben in staat om normen, waarden, doelen en principes op het gebied van duurzaamheid toe te passen in de praktijk.
f. Ik ben in staat om keuzes die gemaakt zijn op het gebied van duurzaamheid te verklaren.
g. Ik weiger om zaken te doen wanneer milieu-, sociale- of maatschappelijke aspecten duidelijk in gevaar zijn.

5. Actievaardig
Ik ben me er van bewust, dat om iets te veranderen, ik vooral eerst zelf in actie moet komen.
<i>Onderdelen van 5:</i>
a. Ik ben voortdurend op zoek naar nieuwe manieren om mijn leven (nog) duurzamer in te richten.
b. Ik ben voortdurend bezig om 'het verschil te maken' in mijn omgeving en de wereld.
c. Ik heb de neiging om anderen het initiatief te laten nemen als het gaat om nieuwe duurzaamheid gerelateerde projecten/ontwikkelingen.
d. Ik stel niet-duurzame praktijken in voedselinitiatieven ter discussie.
e. Ik blink uit in het zien van kansen op het gebied van duurzaamheid.
f. Ik zoek voortdurend naar mogelijkheden om de efficiency en/of effectiviteit van systemen op het gebied van mens, milieu en economie te verbeteren.
g. Ik weet hoe sociale, milieu- en maatschappelijke uitdagingen voor voedselinitiatieven in kansen kunnen worden omgezet.
h. Ik ben in staat om het management van een bedrijf of organisatie te motiveren om te investeren in duurzaamheid.

6. Interpersoonlijke competentie: verbinden
Het werken aan regionale voedselvraagstukken is iets wat je bij voorkeur niet alleen doet. Het vereist dat ik samenwerk met andere mensen met andere mensen (ook uit andere sectoren).
<i>Onderdelen van 6:</i>
a. Ik stel mezelf gemakkelijk voor aan iemand die ik niet ken.
b. Ik laat de ander altijd weten hoezeer ik samenwerking met hem/haar waardeer wanneer ik aan een oplossing voor complexe projecten werk.
c. Als iemand één of meerdere aspecten van duurzaamheid negeert of vergeet dan laat ik dit direct weten.
d. Als iemand 'stoom af moet blazen' bij complexe problemen dan blijf ik rustig en luister ik zorgvuldig.
e. Bij een persoonlijk conflict ben ik in staat om me in te leven in de ander en zijn/haar standpunt volledig te begrijpen.
f. Ik kan goed aanvoelen in welke mate belanghebbenden bereid zijn om mee te werken aan een project.

7. Strategisch managen

Het werken aan regionale voedselinitiatieven vereist dat ik plannen ook daadwerkelijk in uitvoer breng. Dit betekent onder andere dat ik taken opstel, mensen en middelen organiseer, andere motiveer en inspireer en de activiteiten evalueer.

Onderdelen van 7:

- a. Wanneer er een specifiek (duurzaamheids)doel moet worden bereikt, weet ik wie ik hierbij moet betrekken.
- b. Als ik (duurzaamheids)doelen wil realiseren, dan weet ik welke stappen genomen moeten worden om succes te hebben.
- c. Ik weet hoe ik de meest recente kennis over duurzaamheid moet toepassen in de voedselinitiatieven waaraan ik werk.
- d. Ik werk systematisch (ontwerp, testen, implementeren, evalueren).
- e. Ik ben in staat om duurzaamheidsdoelstellingen van een voedselinitiatief te monitoren.

8. Waardecreatie / toegevoegde waarde / kwaliteit

- a. Ik kan de toegevoegde waarde van een voedselinitiatief beschrijven in termen van people, planet, profit.
- b. Ik kan de toegevoegde waarde van een voedselinitiatief beschrijven in termen van kwaliteit.
- c. Ik kan mijn rol beschrijven en ten uitvoer brengen binnen deze waarde creatie in termen van mens, milieu en economie.